

Ewa Szary

"Małe i wielkie metafory", Maria
Grzędzielska, "Pamiętnik Literacki"
R.LXII (1971) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/44, 103

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ GRZĘDZIEJSKA Maria: Małe i wielkie metafory. "Pamiętnik Literacki" R. LXII:1971 z. 4 s. 97-112.

Rozprawa z zakresu teorii metafory, problematyzująca i porządkująca zagadnienia semantyki i terminologii figur i tropów poetyckich. W dwóch pierwszych częściach pracy analizuje autorka funkcje semantyczne takich figur, jak: prozopopeja| personifikacja, alegoria, symbol, podobieństwo|parabola. Autorka jest zdania, że wszystkie wyżej wymienione figury poetyckie służą różnym typom "morfozy" /termin autorki/, upostaciowania. Proponuje ona ściśle wyznaczenie grupy "figur poetyckich" i wyrzucenie poza jej nawias takich pseudo-figur, jak: inwersje, anafory, anakoluty, które w istocie są tylko pewnymi schematami stylistycznymi. Część trzecia pracy, poświęcona analizie gramatyki metafor, zawiera polemikę autorki z dotychczasowymi ustaleniami w tej dziedzinie /Jerzego Felca/.

BP/44/15

E.Sz.

/I/ HEINRICH Harald: Semantyka śmiałej metafory. Przeł.R. Handke. "Pamiętnik Literacki" R. LXII:1971 z.4 s.243-264.

Fragment książki niemieckiego romanisty i teoretyka literatury poświęconej zagadnieniom teorii metafory. Autor rozważa kwestię klasyfikacji i wartościowania metafor ze względu na obecność lub brak w nich czynnika "śmiałości". Miarą "śmiałości" metafory - jak się to za Arystotelesem przyjmuje - jest "realny dystans między dwoma członami metafory: elementem kształtującym oraz podlegającym ukształtowaniu obrazowemu". Pomniejszając znaczenie i zastosowanie tego klasycznego przekonania, autor wskazuje na jeszcze inne sytuacje semantyczne, decydujące o "śmiałości" metafor, a więc: 1/ bliskość, jedynie "drobne odstępstwo" obu członów metafory; 2/ sprzeczność członów, którą autor nazywa "sprzeczną predykcją metafory"; 3/ zdeterminowanie lub niezdedeterminowanie kontekstualne metafor.

BP/44/16

E.Sz.